

Văn hóa - Nhiều thời cơ và vận hội để phát triển bứt phá trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

07:44 29/01/2025

Theo PGS.TS Bùi Hoài Sơn, Ủy viên Thường trực Ủy ban Văn hoá, Giáo dục của Quốc hội thì, văn hóa đang có nhiều thời cơ và vận hội để phát triển bứt phá trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Trong thời đại 4.0, công nghiệp văn hóa không chỉ đơn thuần là sáng tạo nghệ thuật mà còn là sự kết hợp giữa nghệ thuật, công nghệ và thị trường. Văn hóa đã có những bước chuyển mình đầy ấn tượng. PGS.TS Bùi Hoài Sơn đã có những nhận định rất mới về văn hóa trong kỷ nguyên mới.

Theo PGS.TS Bùi Hoài Sơn, năm 2025 sẽ có những thời cơ và vận hội gì để lĩnh vực văn hóa có thể phát triển bứt phá?

PGS.TS Bùi Hoài Sơn, Ủy viên Thường trực Ủy ban Văn hoá, Giáo dục của Quốc hội. Ảnh quocchoi.vn.

PGS.TS Bùi Hoài Sơn: Tôi nhận thấy năm 2025 sẽ mang đến nhiều thời cơ và vận hội để lĩnh vực văn hóa có thể phát triển bứt phá. Đầu tiên, đây là năm khởi đầu của Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025 - 2035, với những chiến lược và nguồn lực được chuẩn bị kỹ lưỡng từ trước. Tôi cho rằng, việc có một chương trình toàn diện như vậy sẽ tạo ra một nền tảng vững chắc, từ cơ chế chính sách đến đầu tư hạ tầng, giúp ngành văn hóa khai thác tối đa tiềm năng của mình.

Bên cạnh đó, tôi nghĩ rằng sự gia tăng nhận thức của xã hội về vai trò của văn hóa cũng là một vận hội lớn. Văn hóa ngày càng được nhìn nhận không chỉ là yếu tố định hình bản sắc mà còn là nguồn lực thúc đẩy kinh tế và nâng cao vị thế quốc gia trên trường quốc tế. Tôi nhận thấy điều này đặc biệt quan trọng trong bối cảnh hội nhập toàn cầu ngày càng sâu rộng, nơi mà các sản phẩm văn hóa có thể trở thành "sứ giả" đưa hình ảnh Việt Nam đến gần hơn với thế giới.

Thêm vào đó, tôi cho rằng sự phát triển của công nghệ số là một cơ hội chưa từng có. Các nền tảng trực tuyến và công nghệ mới không chỉ giúp tiếp cận khán giả một cách nhanh chóng và hiệu quả mà còn mở ra nhiều hình thức sáng tạo mới. Tôi nhận thấy đây là thời điểm để nghệ sĩ và các tổ chức văn hóa khai thác công nghệ nhằm tối ưu hóa việc truyền tải thông điệp và mở rộng thị trường.

Ngoài ra, tôi nghĩ rằng việc ngày càng nhiều người Việt trẻ trở về từ các nước phát triển mang theo tri thức, kinh nghiệm và tư duy mới cũng sẽ góp phần quan trọng vào sự phát triển văn hóa. Họ không chỉ là những nhà sáng tạo năng động mà còn là cầu nối đưa văn hóa Việt Nam ra thế giới.

Văn hóa - Nhiều thời cơ và vận hội để phát triển bùng nổ trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Ảnh minh họa, nguồn internet.

Tôi cũng nhận thấy rằng các mối quan hệ hợp tác quốc tế, các hiệp định thương mại và sự ủng hộ từ cộng đồng quốc tế đối với các giá trị văn hóa Việt Nam sẽ là những cơ hội không thể bỏ qua. Việc tham gia vào các sự kiện văn hóa quốc tế, các dự án hợp tác với các quốc gia khác sẽ giúp lĩnh vực văn hóa của chúng ta không ngừng mở rộng và phát triển.

Tôi tin rằng nếu tận dụng tốt những thời cơ này và xử lý hiệu quả các thách thức, văn hóa Việt Nam không chỉ bùng nổ trong năm 2025 mà còn tiếp tục khẳng định vị thế trong giai đoạn dài hạn.

Công nghiệp văn hóa đột phá với các chương trình có tầm vóc, sức thu hút và hiệu ứng xã hội lớn trở thành 1 trong 10 sự kiện nổi bật của lĩnh vực VH-TDL trong năm, ông đánh giá như thế nào về vấn đề này và để phát triển công nghiệp văn hóa trong thời đại 4.0 chúng ta cần làm gì thưa PGS.TS Bùi Hoài Sơn?

PGS.TS Bùi Hoài Sơn: Tôi nhận thấy việc công nghiệp văn hóa đột phá với những chương trình có tầm vóc, sức hút và hiệu ứng xã hội lớn trở thành một trong 10 sự kiện nổi bật của lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch là một dấu ấn đáng tự hào, không chỉ phản ánh sự chuyển mình mạnh mẽ của lĩnh vực văn

hóa mà còn khẳng định tiềm năng và sức mạnh nội tại của văn hóa Việt Nam trong việc tạo ra giá trị kinh tế, xã hội và lan tỏa tinh thần dân tộc. Tôi nghĩ rằng, trong thời đại 4.0, công nghiệp văn hóa không chỉ đơn thuần là sáng tạo nghệ thuật mà còn là sự kết hợp giữa nghệ thuật, công nghệ và thị trường.

Văn hóa - Nhiều thời cơ và vận hội để phát triển bứt phá trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Ảnh minh họa, nguồn internet.

Để phát triển công nghiệp văn hóa trong thời đại số, tôi cho rằng chúng ta cần tập trung vào một số định hướng quan trọng. Trước hết, tôi nghĩ rằng cần có những chính sách chiến lược, tạo hành lang pháp lý rõ ràng và môi trường thuận lợi hơn nữa để các doanh nghiệp văn hóa và nghệ sĩ sáng tạo phát huy hết tiềm năng. Chính sách này không chỉ hỗ trợ về vốn, hạ tầng mà còn khuyến khích đổi mới sáng tạo, bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ và xây dựng các thị trường văn hóa cạnh tranh.

Bên cạnh đó, như đã nói về công nghệ số, tôi nhận thấy rằng việc ứng dụng công nghệ số là chìa khóa quan trọng. Từ việc sử dụng trí tuệ nhân tạo, thực tế ảo đến blockchain, chúng ta có thể nâng cao chất lượng sản phẩm văn hóa, cải thiện trải nghiệm của khán giả và mở rộng thị trường. Tôi nghĩ rằng đây là thời điểm để các nghệ sĩ, nhà sản xuất văn hóa bắt tay với các chuyên gia công nghệ, tạo ra những sản phẩm vừa đậm đà bản sắc, vừa mang tính đột phá.

Tôi cũng cho rằng cần tập trung phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao cho công nghiệp văn hóa. Điều này đòi hỏi hệ thống giáo dục và đào tạo phải được thiết kế sao cho kết hợp giữa nghệ thuật, kinh doanh và công nghệ, tạo ra một thế hệ nghệ sĩ và nhà sản xuất có tư duy toàn cầu, nhạy bén với các xu hướng hiện đại nhưng vẫn giữ được gốc rễ văn hóa dân tộc.

Văn hóa - Nhiều thời cơ và vận hội để phát triển bút phá trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Ảnh minh họa, nguồn internet.

Thêm nữa, tôi nghĩ rằng sự kết nối và hợp tác quốc tế là yếu tố không thể thiếu. Tham gia vào các sự kiện văn hóa toàn cầu, hợp tác sản xuất và phân phối với các đối tác quốc tế không chỉ giúp nâng tầm công nghiệp văn hóa Việt Nam mà còn khẳng định vị thế của chúng ta trong bản đồ văn hóa thế giới.

Việc đào tạo nhân lực tài năng trẻ trong lĩnh vực văn hóa nghệ thuật đang gặp nhiều khó khăn. Theo PGS.TS Bùi Hoài Sơn, chúng ta cần làm gì để đầu tư, đào tạo, phát triển nguồn nhân lực trẻ cho văn hóa, nghệ thuật?

PGS.TS Bùi Hoài Sơn: Tôi nhận thấy việc đào tạo và phát triển nguồn nhân lực trẻ trong lĩnh vực văn hóa nghệ thuật hiện nay đang đối mặt với nhiều thách thức lớn. Từ sự thiếu hụt nguồn tài chính đầu tư, cơ sở vật chất chưa đáp ứng yêu cầu, cho đến việc thu hút các tài năng trẻ tham gia vào lĩnh vực này khi áp lực cạnh tranh từ các ngành nghề khác ngày càng gia tăng. Tuy nhiên, tôi nghĩ rằng đây cũng chính là cơ hội để chúng ta nhìn lại và đưa ra những giải pháp chiến lược, hiệu quả hơn.

Trước hết, tôi nghĩ rằng cần xây dựng một hệ thống chính sách dài hạn, bền vững để thúc đẩy việc đào tạo nhân lực trẻ. Điều này bao gồm việc đầu tư mạnh mẽ vào cơ sở hạ tầng giáo dục nghệ thuật, từ các trường đào tạo chuyên sâu đến các trung tâm nghiên cứu và sáng tạo nghệ thuật hiện đại. Chúng ta cần những không gian học tập và thực hành đạt tiêu chuẩn quốc tế, nơi các tài năng trẻ có thể khám phá, phát triển và thể hiện hết khả năng của mình.

Văn hóa - Nhiều thời cơ và vận hội để phát triển bút phá trong kỷ nguyên vườn mình của dân tộc. Ảnh minh họa, nguồn internet.

Bên cạnh đó, tôi cho rằng việc đổi mới chương trình giảng dạy là điều cốt lõi. Các phương pháp đào tạo cần phải linh hoạt, kết hợp giữa truyền thống và hiện đại, giữa lý thuyết và thực hành, đồng thời ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số vào giảng dạy. Những môn học về quản lý nghệ thuật, marketing văn hóa, hay ứng dụng công nghệ trong sáng tạo nghệ thuật cần được đưa vào giảng dạy để các tài năng trẻ không chỉ giỏi chuyên môn mà còn có khả năng thích nghi với những thay đổi của thị trường.

Tôi nghĩ rằng cần có các chương trình học bổng và hỗ trợ tài chính thiết thực dành cho những sinh viên có năng khiếu nhưng hoàn cảnh khó khăn. Đây không chỉ là cách để thu hút tài năng mà còn là cách để thúc đẩy sự đa dạng và công bằng trong lĩnh vực văn hóa nghệ thuật.

Đồng thời, tôi nhận thấy sự liên kết giữa các cơ sở đào tạo với ngành công nghiệp văn hóa thực tiễn là yếu tố không thể thiếu. Việc tạo cơ hội cho sinh viên thực tập, tham gia các dự án lớn, hoặc làm việc cùng các nghệ sĩ và nhà

sản xuất hàng đầu sẽ giúp họ hiểu rõ hơn về thị trường và sẵn sàng bước vào sự nghiệp sau khi tốt nghiệp.

Ngoài ra, tôi nghĩ rằng việc khuyến khích hợp tác quốc tế trong lĩnh vực đào tạo cũng rất quan trọng. Mời các chuyên gia, nghệ sĩ quốc tế đến giảng dạy, trao đổi hoặc tổ chức các chương trình trao đổi sinh viên không chỉ giúp nâng cao chất lượng đào tạo mà còn mở rộng tầm nhìn cho các tài năng trẻ.

Cuối cùng, tôi cho rằng cần xây dựng một cộng đồng hỗ trợ tài năng trẻ, nơi các bạn trẻ có thể kết nối, chia sẻ và học hỏi lẫn nhau. Đây sẽ là nền tảng để thúc đẩy sự sáng tạo, tạo động lực cho các bạn theo đuổi đam mê và cống hiến cho nền văn hóa nghệ thuật nước nhà.

Trân trọng cảm ơn PGS.TS Bùi Hoài Sơn!

PV/chinhphu.vn